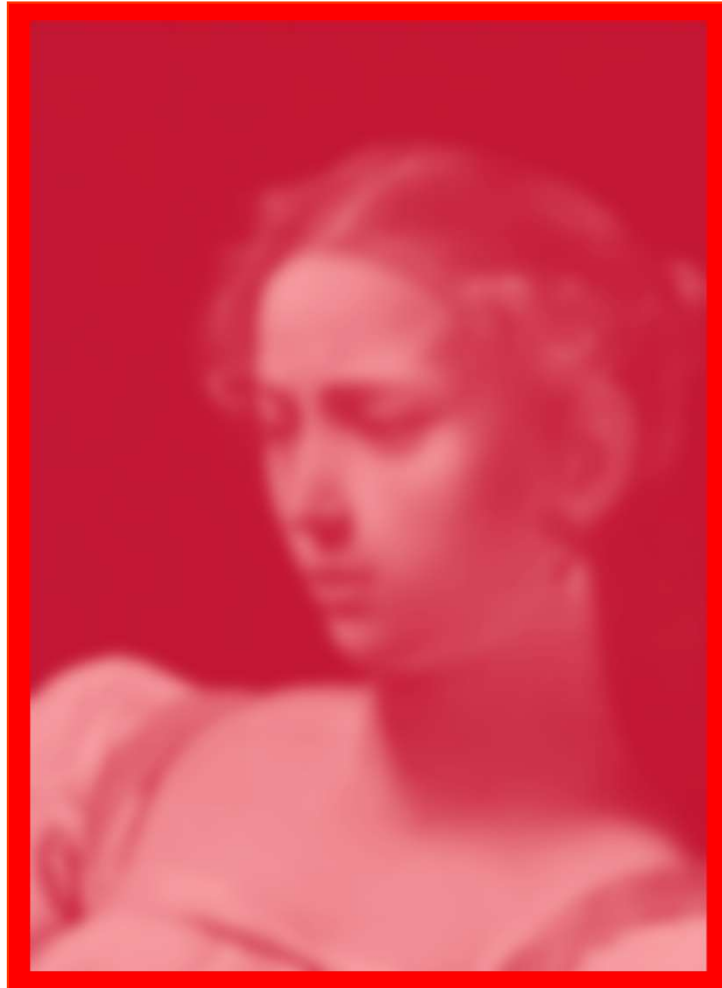

Personal Data Protection ACT,
B.E 2562 [2019]
Legal Aspect

คณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
วิทยาเขตศรีราชา
ผศ.พัชร สุขสุเมธ

Judith Beheading Holofernes

บุคคล

“สภาพบุคคลย่อมเริ่มแต่เมื่อคลอดแล้วอยู่รอดเป็นทารกและ
สิ้นสุดลงเมื่อตาย”

บุคคลธรรมดา คือ บุคคลที่มีสิทธิและอำนาจตามกฎหมายในการ
รักษาข้อมูลของตนในฐานะที่เป็น “เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล”

ข้อมูลส่วนบุคคล (Information)

: คือ"ทรัพย์สิน"ที่กฎหมายให้ความคุ้มครอง

: ถือเป็น "ทรัพย์สินสมัยใหม่"

เมื่อบุคคลใดมีข้อมูลส่วนบุคคล

บุคคลนั้นย่อมได้รับความคุ้มครองในการ "ใช้ เก็บ
รักษา ควบคุม ข้อมูลส่วนบุคคลอันเป็นทรัพย์สินของตน

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562

หมวด 1 : คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

หมวด 2 : การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

หมวด 3 : สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

หมวด 4 : สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

หมวด 5 : การร้องเรียน

หมวด 6 : ความรับผิดทางแพ่ง

หมวด 7 : บทกำหนดโทษ

หมวด 1 และ หมวด 4 : ตั้งแต่วันที่ 28 พฤษภาคม พ.ศ.2562

หมวด 2 / 3 / 5 / 6 / 7 : ตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ.2565 *

พระราชกฤษฎีกากำหนดหน่วยงานและกิจการที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2564

นิยาม

ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล

ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล

ข้อมูลส่วนบุคคล

ข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลซึ่งทำให้สามารถระบุตัวบุคคล
นั้นได้ ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม แต่ไม่รวมถึง
ข้อมูลของผู้ถึงแก่กรรมโดยเฉพาะ (มาตรา 6)

บุคคลหรือนิติบุคคลซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตัดสินใจ เกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้
หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล (มาตรา 6) โดยอาจ เป็น บุคคลธรรมดา หรือ
นิติบุคคล ก็ได้ และ เป็นผู้ที่มีสิทธิ และ หน้าที่ในการเข้าถึงบรรดาข้อมูล
ส่วนบุคคลของบุคคลธรรมดา (นิติฐานะ) และ มีอำนาจในการผูกนิติสัมพันธ์
กับ เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล (ฐานสัญญา / ฐานอำนาจตามกฎหมาย)

เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

บุคคลหรือนิติบุคคลซึ่งดำเนินการเกี่ยวกับ การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามคำสั่งหรือใน
นามของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล (มาตรา 6) และ เป็นผู้ที่มีสิทธิ และ หน้าที่ในการเข้าถึงบรรดาข้อมูลส่วน
บุคคลของบุคคลธรรมดาตาม “คำสั่ง” หรือ “ในนาม” ของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล

หมายเหตุ : เป็นบุคคลที่มีสภาพ
บุคคลในระหว่างที่กฎหมายฉบับนี้
ประกาศและมีผลบังคับใช้ มิได้ถึง
รวมถึงบุคคลธรรมดาที่สิ้นสภาพ
บุคคลไปก่อนแล้ว

หลักการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคล

หากผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล / ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล (หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน) มีความประสงค์จะเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคล

จำเป็นต้องพิจารณาหลัก “ความยินยอม” ของบุคคล
ประกอบด้วยเป็นสำคัญ

“คนทุกคนที่เกิดมา ย่อมมีสิทธิ
แต่ไม่ได้หมายความว่า ทุกคนจะมี
สิทธิเท่าเทียมกัน”

ประเภทของบุคคล
กับ
ความสามารถในการจัดการข้อมูลส่วนบุคคล

พรบ . คู่มือครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562 แบ่งลักษณะของ “บุคคล” ที่มีสิทธิในการจัดการ / รักษาข้อมูลส่วนบุคคลไว้ 2 กรณี ดังนี้

: พิจารณาจาก “ความสามารถในการจัดการทรัพย์สิน (ข้อมูลส่วนบุคคล)

1. บุคคลที่มีความสามารถสมบูรณ์

: **บุคคลที่บรรลุนิติภาวะ**

คือ **บุคคล**ที่มีความสามารถในการพิจารณาว่าจะ
ยินยอม (หรือไม่ยินยอม) ให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล
เข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลของตน

2. บุคคลที่หย่อนความสามารถ

: **ผู้เยาว์** / **คนเสมือนไร้ความสามารถ** / **คนไร้ความสามารถ**

คือ บุคคลที่ไม่มีความสามารถในการพิจารณาว่าจะยินยอม
(หรือไม่ยินยอม) ให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลของตน

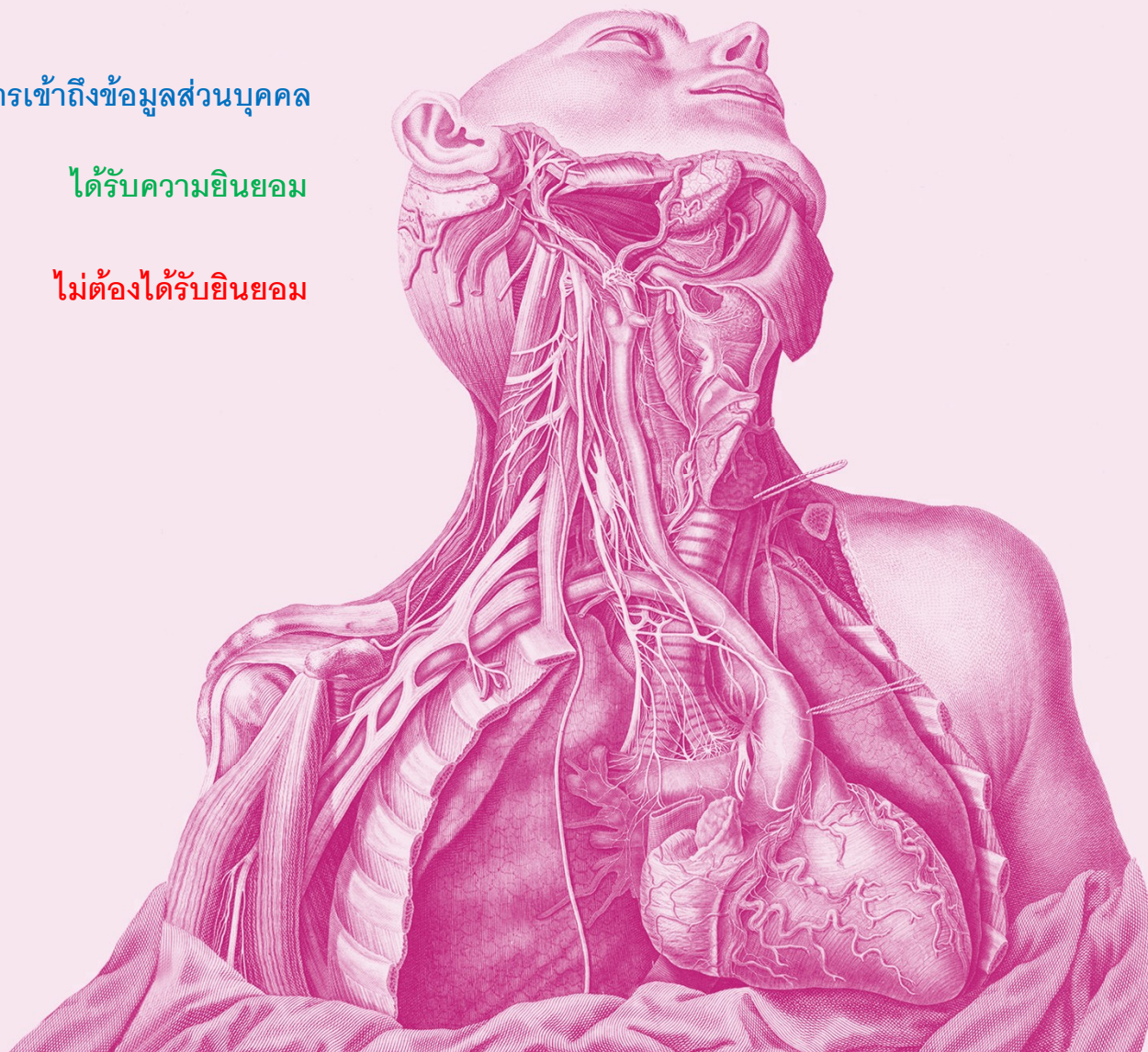
เงื่อนไขการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลของผู้หย่อนความสามารถ

: การที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจะเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลของ
บุคคลที่หย่อนความสามารถนั้น จำต้องพิจารณาความยินยอม (หรือไม่
ยินยอม) จาก**ผู้แทนโดยชอบธรรม** / **ผู้พิทักษ์** / **ผู้อนุบาล** เสียก่อน

เงื่อนไขการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคล

ได้รับความยินยอม

ไม่ต้องได้รับยินยอม

ความยินยอม (Consent) : กฎหมายเอกชน

คือสาระสำคัญของการทำความตกลงร่วมกันระหว่างบุคคล โดยอยู่บนพื้นฐานของ “ความสมัครใจ” อันเป็นไปตามหลักสุจริต (Good Faith)

บุคคลย่อมมีสิทธิและความสามารถในการทรงกันฉันให้บุคคลอื่นใดมากระทำการอันเป็นทางเสื่อมต่อสิทธิของตน ซึ่งหลักการนี้ เป็นหลักที่ได้รับการยอมรับในทางสากล ดังที่บัญญัติในกฎหมายระหว่างประเทศ*

“บุคคลจะถูกแทรกแซงความเป็นส่วนตัว ครอบครัว เคหสถาน หรือการติดต่อสื่อสารโดยพลการหรือไม่ชอบด้วยกฎหมายมิได้และจะถูกลบลู่เกียรติและชื่อเสียงโดยมิชอบด้วยกฎหมายมิได้” และ “บุคคลทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายมิให้ถูกแทรกแซงหรือลบลู่เช่นนั้น”

*ข้อ 17 แห่งกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง : International Covenant on Civil and Political Rights ICCPR / บทบัญญัติที่ครอบคลุมการคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลด้วย

เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

19

ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล

กฎหมายของประเทศไทย : พรบ.คุ้มครองฯ

อำนาจในการเก็บ การรวบรวม การใช้ การเปิดเผย
ข้อมูลของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล จะมีขึ้นได้ก็ด้วยการที่ผู้
ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลนั้นได้ขอความยินยอมและได้รับ
ความยินยอมจากบุคคลในฐานะที่เป็น เจ้าของข้อมูลส่วน
บุคคลก่อน (หรือขณะทำการเก็บ รวบรวม ใช้ เผยแพร่)

ความยินยอมที่เจ้าของข้อมูลได้ให้แก่ผู้ควบคุมข้อมูล
ส่วนบุคคลจะส่งผลให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลสามารถนำ
ข้อมูลดังกล่าวไปทำการเก็บ รวบรวมตลอดจนการใช้และ
การเผยแพร่ได้โดยชอบด้วยกฎหมาย

หมวด 2 (การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล)

มาตรา 19 วรรค 1 บัญญัติว่า “ผู้ควบคุม

ข้อมูลส่วนบุคคลจะกระทำการเก็บ

รวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล

ไม่ได้ หากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไม่ได้

ให้ความยินยอมไว้ก่อนหรือในขณะนั้น

เว้นแต่ บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้

หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้กระทำได้”

ข้อพิจารณาหลักความยินยอม : มาตรา 19

หลัก Freedom of Contract

กรณีผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล

- **ต้อง “เชื่อเชียว”** ให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลยินยอม

การเชื่อเชียว ต้องมิได้เกิดจากการบังคับ ช่มชู้ ฉ้อฉล หลอกลวงหรือทำให้เจ้าของข้อมูลสำคัญผิด อันเป็นไปตามหลักสุจริต (Good Faith)

- **ต้อง** เป็นการนำข้อมูลไปใช้ในการ “ประมวลผล” ตามวัตถุประสงค์ที่แจ้งแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลโดยสุจริต

หมายความว่า ห้ามมิให้นำข้อมูลไปใช้ประโยชน์หรือทำประการใดอันเป็นทางทำให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเสียประโยชน์เกินไปกว่าที่ได้ให้ความยินยอมไว้

- **ต้อง** ไม่นำหลักความยินยอม (Consent) กับหลักการปฏิบัติตามสัญญา (Contract) มาปะปนกัน

หมายความว่า การขอความยินยอมจะต้องไม่เป็นส่วนหนึ่งของสัญญาหรือเงื่อนไขในการรับหรือให้บริการ

กรณีเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

- ต้องมีความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของการให้ความยินยอม
- ความยินยอมต้องมีใช้ส่วนหนึ่งในเงื่อนไขการรับบริการจากผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลตามหลักการปฏิบัติตามสัญญา หมายความว่า หากหลังจากที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ให้ความยินยอมแล้ว ปรากฏว่าผู้ควบคุมได้เสนอบริการเพิ่มเติม (บริการใหม่) ผู้ควบคุมข้อมูลต้องขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลก่อน
- มีสิทธิและมีความสามารถในการพิจารณาที่จะ“ไม่อนุญาต” ให้เข้าถึงข้อมูล แม้ว่าจะได้เคยให้ความยินยอมไปก่อนแล้วก็ตาม

รูปแบบการขอความยินยอม

และ

เงื่อนไขความสมบูรณ์ของการให้ความยินยอม

มาตรา 19 วรรค 3 บัญญัติว่า “ในการขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องแจ้ง วัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลไปด้วย และการขอความยินยมนั้น ต้องแยกส่วนออกจากข้อความอื่นอย่างชัดเจน มีแบบหรือข้อความที่เข้าถึงได้ง่ายและเข้าใจได้ รวมทั้ง ใช้ภาษาที่อ่านง่าย และไม่เป็นการหลอกลวงหรือทำให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเข้าใจผิดในวัตถุประสงค์ดังกล่าว ทั้งนี้ คณะกรรมการจะให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามแบบและข้อความที่คณะกรรมการประกาศกำหนดก็ได้”

คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

มาตรา 19 วรรค 4 บัญญัติว่า “ในการขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องคำนึงอย่างถึงที่สุดในความเป็นอิสระของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในการให้ความยินยอม ทั้งนี้ ในการเข้าทำสัญญา ซึ่งรวมถึงการให้บริการใด ๆ ต้องไม่มีเงื่อนไขในการให้ความยินยอมเพื่อเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผย ข้อมูลส่วนบุคคลที่ไม่มีความจำเป็นหรือเกี่ยวข้องสำหรับการเข้าทำสัญญาซึ่งรวมถึงการให้บริการนั้น ๆ”

มาตรา 19 วรรค 2 บัญญัติว่า “การขอความ
ยินยอม ต้องทำโดยชัดแจ้งเป็นหนังสือหรือทำโดยผ่าน
ระบบอิเล็กทรอนิกส์ **เว้นแต่ โดยสภาพไม่อาจขอความ
ยินยอมด้วยวิธีการดังกล่าวได้**”

ขยายความ

หลัก : ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ต้องกำหนด
รูปแบบความยินยอมให้เป็นประจักษ์ คือ ทำเป็นลาย
ลักษณ์อักษร หรือ ระบบอิเล็กทรอนิกส์

ข้อยกเว้น : **เว้นแต่มีเหตุอันไม่อาจทำได้**

ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล

เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

(ก) มาตรา 24 : อยู่ในหมวด การเก็บ รวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล แห่ง พรบฯ 2562

บัญญัติว่า “ห้ามมิให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลทำการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล โดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล **เว้นแต่**

(1) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวกับการจัดทำเอกสารประวัติศาสตร์หรือจดหมายเหตุ **เพื่อประโยชน์สาธารณะ หรือ ที่เกี่ยวกับการศึกษาวิจัยหรือสถิติซึ่งได้จัดให้มีมาตรการปกป้องที่เหมาะสม** เพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

(2) เพื่อป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพของบุคคล

(3) **เป็นการจำเป็นเพื่อการปฏิบัติตามสัญญา**ซึ่งเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นคู่สัญญาหรือเพื่อใช้ในการดำเนินการตามคำขอของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลก่อนเข้าทำสัญญานั้น (เป็นไปตามหลักกฎหมายเอกชน)

ขยายความมาตรา 24 (2)

เพื่อการป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพของบุคคล
กล่าวคือ เป็นการเข้าถึงข้อมูลด้านสุขภาพหรือข้อมูลอ่อนไหว (Sensitive Data) โดยเหตุปัจจัยที่ไม่จำเป็นต้องขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล เนื่องจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไม่อยู่ในภาวะที่สามารถให้ความยินยอมได้

(ก) มาตรา 24 : หมวด การเก็บ รวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล

(4) เป็นการจำเป็นเพื่อการปฏิบัติหน้าที่ในการดำเนินภารกิจเพื่อประโยชน์สาธารณะของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือปฏิบัติหน้าที่ในการใช้อำนาจอธิปไตยที่ได้มอบให้แก่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล

(5) เป็นการจำเป็นเพื่อประโยชน์โดยชอบด้วยกฎหมายของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือของบุคคลหรือนิติบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่ประโยชน์ดังกล่าวมีความสำคัญน้อยกว่าสิทธิขั้นพื้นฐานในข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

(6) เป็นการปฏิบัติตามกฎหมายของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล

การเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคล

กรณี : ข้อมูลอ่อนไหว : Sensitive Data

- ข้อมูลที่มีได้เป็นการบ่งชี้

ตัวตนของเจ้าของข้อมูล

ส่วนบุคคล

- ข้อมูลที่ (อาจ) ก่อให้เกิด

การเลือกปฏิบัติ

หลักการ : ข้อมูลอ่อนไหว (Sensitive Data)

: มาตรา 26 พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562

ห้ามมิให้เก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ ความคิดเห็นทางการเมือง ความเชื่อในลัทธิ ศาสนาหรือปรัชญา พฤติกรรมทางเพศ ประวัติอาชญากรรม **ข้อมูลสุขภาพ** ความพิการ ข้อมูลสุขภาพแรงงาน **ข้อมูลพันธุกรรม** **ข้อมูลชีวภาพ** หรือข้อมูลอื่นใด **ซึ่งกระทบต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในทำนองเดียวกัน**ตามที่ คณะกรรมการประกาศกำหนดโดยไม่ได้รับความยินยอมโดยชัดแจ้งจาก เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

หมายความว่า โดยหลัก เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีอำนาจในการหวงกั้นข้อมูล คือ ไม่จำเป็นต้องให้ข้อมูลอ่อนไหวแก่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล **ยกเว้น** เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ ให้ความยินยอมโดยชัดแจ้ง (หนังสือ / อิเล็กทรอนิกส์)อันเป็นกรณีที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ให้ความยินยอมด้วยความสมัครใจ

*** เรียกว่าการยกเว้นนี้ เรียกว่า “การยกเว้นโดยเจตจำนงของเอกชน”**

แต่อย่างไรก็ตาม

- แม้ว่า
1. ข้อมูลส่วนบุคคลนั้น เป็นข้อมูลอ่อนไหว และ
 2. เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไม่ยินยอม

แต่หากผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลมีความประสงค์จะเข้าถึงข้อมูลอ่อนไหว

เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลก็จำเป็นต้องให้ข้อมูลอ่อนไหวแก่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลที่ดำเนินการตามกฎหมาย*

* เรียกว่า “การยกเว้นหลักความยินยอมโดยกฎหมาย”

มาตรา 26 अनु 5 (ก) (ข) *

วัตถุประสงค์ : สืบค้นและหาแนวทางในการวินิจฉัยโรค แนวทางในการรักษาโรคหรือรักษาอาการบาดเจ็บ หรือ ป้องกันโรค

มาตรา 26 अनु 5 ... เว้นแต่ เป็นการจำเป็นในการปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เกี่ยวกับ

(ก) เวชศาสตร์ป้องกันหรืออาชีวเวชศาสตร์ การประเมินความสามารถในการทำงานของ ลูกจ้าง การวินิจฉัยโรคทางการแพทย์ การให้บริการด้านสุขภาพหรือด้านสังคม การรักษาทางการแพทย์ การจัดการด้านสุขภาพ หรือระบบและการให้บริการด้านสังคมสงเคราะห์ ทั้งนี้ ในกรณีที่ไม่ใช่การปฏิบัติตามกฎหมายและข้อมูลส่วนบุคคลนั้นอยู่ในความรับผิดชอบของผู้ประกอบอาชีพหรือวิชาชีพหรือผู้มีหน้าที่รักษาข้อมูลส่วนบุคคลนั้นไว้เป็นความลับตามกฎหมาย ต้องเป็นการปฏิบัติตามสัญญาระหว่างเจ้าของ ข้อมูลส่วนบุคคลกับผู้ประกอบวิชาชีพทางการแพทย์

(ข) ประโยชน์สาธารณะด้านการสาธารณสุข เช่น การป้องกันด้านสุขภาพจากโรคติดต่ออันตราย หรือโรคระบาดที่อาจติดต่อหรือแพร่เข้ามาในราชอาณาจักร หรือการควบคุมมาตรฐานหรือคุณภาพ ของยา เวชภัณฑ์ หรือเครื่องมือแพทย์ ซึ่งได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมและเจาะจงเพื่อคุ้มครองสิทธิ และเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลโดยเฉพาะการรักษาความลับของข้อมูลส่วนบุคคลตามหน้าที่หรือ ตามจริยธรรมแห่งวิชาชีพ

สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล*

1. เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิขอเข้าถึงและขอรับสำเนาข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตนซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล (มาตรา 30 วรรคต้น)

2. เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิร้องขอให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลเปิดเผยการได้มาซึ่งข้อมูลส่วนบุคคลที่ตนไม่ได้ให้ความยินยอมตามมาตรา 30 วรรค 2 อันก่อให้เกิด“หน้าที่”ที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องปฏิบัติตามและต้องดำเนินการโดยไม่ชักช้าตามมาตรา 30 วรรค 4 (กรณีเป็นข้อมูลส่วนบุคคลตามข้อยกเว้นตามมาตรา 24)

3. เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิคัดค้านการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลได้ทั้งบรรดาข้อมูลส่วนบุคคลข้อมูลที่ต้องได้รับความยินยอม (มาตรา19) / ไม่ต้องได้รับความยินยอม (มาตรา24) ซึ่งสิทธิดังกล่าวอยู่ในมาตรา 32

สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

4. เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิขอให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลดำเนินการลบหรือทำลายข้อมูลส่วนบุคคลได้ (มาตรา 33 วรรคต้น) โดยในการนี้เป็นหน้าที่ที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องดำเนินการและเสียค่าใช้จ่าย (มาตรา 33 วรรค 3)
5. เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิขอให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลระงับการใช้ข้อมูลส่วนบุคคล (มาตรา 34)

พรบ. คຸ່ມครองข้อมูล

ส่วนบุคคล

กับ

วิจัย

มาตรา ๑๖ คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำแผนแม่บทการดำเนินงานด้านการส่งเสริม และการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ที่สอดคล้องกับนโยบาย ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนระดับชาติที่เกี่ยวข้อง เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการ ดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติตามกฎหมายว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

(๒) ส่งเสริมและสนับสนุนหน่วยงานของรัฐและภาคเอกชน ดำเนินกิจกรรมตามแผนแม่บท ตาม (๑) รวมทั้งจัดให้มีการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนแม่บทดังกล่าว

(๓) กำหนดมาตรการหรือแนวทางการดำเนินการเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อให้ เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๔) ออกประกาศหรือระเบียบเพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๕) ประกาศกำหนดหลักเกณฑ์การให้ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่ส่งหรือโอนไปยัง ต่างประเทศ

(๖) ประกาศกำหนดข้อปฏิบัติในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเป็นแนวทางให้ผู้ควบคุมข้อมูล ส่วนบุคคลและผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลปฏิบัติ

(๗) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีให้มีการตราหรือปรับปรุงกฎหมายหรือกฎที่ใช้บังคับอยู่ใน ส่วนที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

(๘) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในการตราพระราชกฤษฎีกาหรือทบทวนความเหมาะสมของ พระราชบัญญัตินี้อย่างน้อยทุกรอบห้าปี

(๙) ให้คำแนะนำและคำปรึกษาเกี่ยวกับการดำเนินการใด ๆ เพื่อให้ความคุ้มครองข้อมูล ส่วนบุคคลของหน่วยงานของรัฐและภาคเอกชนในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(๑๐) ติความและวินิจฉัยข้อขัดปัญหาที่เกิดจากการบังคับใช้พระราชบัญญัตินี้

(๑๑) ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดทักษะการเรียนรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูล ส่วนบุคคลให้แก่ประชาชน

(๑๒) ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัย เพื่อพัฒนาเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองข้อมูล ส่วนบุคคล

มาตรา ๒๔ ห้ามมิให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลทำการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล โดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่

(๑) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวกับการจัดทำเอกสารประวัติศาสตร์หรือจดหมายเหตุ เพื่อประโยชน์สาธารณะ หรือที่เกี่ยวกับการศึกษาวิจัยหรือสถิติซึ่งได้จัดให้มีมาตรการปกป้องที่เหมาะสม เพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๒๕ ห้ามมิให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลทำการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลจากแหล่งอื่นที่ไม่ใช่จากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลโดยตรง เว้นแต่

(๑) เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบวัตถุประสงค์ใหม่หรือรายละเอียดนั้นอยู่แล้ว

(๒) ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลพิสูจน์ได้ว่าการแจ้งวัตถุประสงค์ใหม่หรือรายละเอียดดังกล่าวไม่สามารถทำได้หรือจะเป็นอุปสรรคต่อการใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการศึกษาวิจัยทางวิทยาศาสตร์ ประวัติศาสตร์ หรือสถิติ ในกรณีนี้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องจัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพ และประโยชน์ของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

มาตรา ๒๖ ห้ามมิให้เก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ ความคิดเห็นทางการเมือง ความเชื่อในลัทธิ ศาสนาหรือปรัชญา พฤติกรรมทางเพศ ประวัติอาชญากรรม ข้อมูลสุขภาพ ความพิการ ข้อมูลสหภาพแรงงาน ข้อมูลพันธุกรรม ข้อมูลชีวภาพ หรือข้อมูลอื่นใด ซึ่งกระทบต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในทำนองเดียวกันตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด โดยไม่ได้รับความยินยอมโดยชัดแจ้งจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่

(ง) การศึกษาวิจัยทางวิทยาศาสตร์ ประวัติศาสตร์ หรือสถิติ หรือประโยชน์สาธารณะอื่น ทั้งนี้ ต้องกระทำเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวเพียงเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานและประโยชน์ของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๓๒ เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิคัดค้านการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตนเมื่อใดก็ได้ ดังต่อไปนี้

(๑) กรณีที่เป็นข้อมูลส่วนบุคคลที่เก็บรวบรวมได้โดยได้รับยกเว้นไม่ต้องขอความยินยอมตามมาตรา ๒๔ (๔) หรือ (๕) เว้นแต่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลพิสูจน์ได้ว่า

(ก) การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลนั้น ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลได้แสดงให้เห็นถึงเหตุอันชอบด้วยกฎหมายที่สำคัญยิ่งกว่า

(ข) การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลนั้นเป็นไปเพื่อก่อตั้งสิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย การปฏิบัติตามหรือการใช้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย หรือการยกขึ้นต่อสู้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย

(๒) กรณีที่เป็นการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการตลาดแบบตรง

(๓) กรณีที่เป็นการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการศึกษาวิจัยทางวิทยาศาสตร์ ประวัติศาสตร์ หรือสถิติ เว้นแต่เป็นการจำเป็นเพื่อการดำเนินการกิจเพื่อประโยชน์สาธารณะของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล

พระราชบัญญัติ

การวิจัยใน

คิน
อช
น

แนวทางการทำวิจัยที่**ชอบธรรม**

ความสัมพันธ์ระหว่าง

การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

กับ

การทำวิจัยมนุษย์

PDPA

การวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์

1. ต้องขอความยินยอม (Consent) จากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล **ก่อนหรือในขณะที่** เก็บรวบรวมข้อมูล
2. การขอความยินยอมต้องกระทำโดย **ชัดแจ้ง** เป็นหนังสือ มีการ **แจ้งวัตถุประสงค์** ของการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลอย่างครบถ้วน ไม่บิดเบือนหรือทำให้เข้าใจผิด
3. เจ้าของข้อมูลมี **สิทธิถอนความยินยอม** ได้ตลอดเวลา
4. ต้องมีมาตรการปกป้องข้อมูลส่วนบุคคลอย่างเหมาะสม

หากนักวิจัยดำเนินการเก็บรวบรวม ใช้ หรือ
เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของอาสาสมัคร
โดยไม่ขอความยินยอมหรือขอความยินยอมโดย
ไม่แจ้งรายละเอียดที่เพียงพอ
เช่น ไม่แจ้งวัตถุประสงค์การใช้ข้อมูล หรือไม่
แจ้งสิทธิในการถอนความยินยอม

ถือเป็นการละเมิด
พ.ร.บ.คุ้มครอง
ข้อมูลส่วนบุคคล

ผลกระทบและบทลงโทษ

นักวิจัยหรือหน่วยงานที่เป็น
ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล

อาจมีความรับผิดทางแพ่ง

อาจมีความรับผิดทางอาญา

อาจมีความผิดทางปกครอง

ต้องชดเชยค่าสินไหม
ทดแทนให้แก่เจ้าของ
ข้อมูลที่ได้รับ ความ
เสียหาย

จำคุกไม่เกิน 6 เดือน
หรือปรับไม่เกิน 5 แสนบาท
หรือทั้งจำทั้งปรับ

ปรับสูงสุด 5 ล้านบาท

Human Research

ข้อบังคับแพทยสภาว่าด้วยการรักษาจริยธรรม
แห่งวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. 2549

กำหนดให้นักวิจัยที่เป็นแพทย์
ต้องขอความยินยอมจากผู้เข้าร่วมวิจัย
ต้องปฏิบัติตามแนวทางจริยธรรม
ต้องได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย
ในมนุษย์ก่อนเริ่มโครงการ

หากฝ่าฝืน

ถือว่าผิดจรรยาบรรณวิชาชีพ
และอาจถูกลงโทษทางวินัย

เช่น ถูกเพิกถอนหรือพักใช้
ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ

พระราชบัญญัติวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. 2525

ระบุว่าการศึกษาในมนุษย์ของแพทย์ต้องได้รับการตรวจสอบและทบทวนด้านจริยธรรมจากคณะกรรมการที่สถาบันแต่งตั้งขึ้น

หากไม่ปฏิบัติ

เป็นความผิด

จรรยาบรรณทางการแพทย์

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 420 (ความผิดฐานละเมิด)

หากการวิจัยทำให้ผู้เข้าร่วมเสียหายแก่ชีวิต
ร่างกาย อนามัย เสรีภาพ ทรัพย์สิน
หรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใด
แม้จะได้รับความยินยอมแล้ว

หากเกิดจากความประมาท
หรือจงใจของนักวิจัย

ต้องชดเชยค่าสินไหมทดแทน

ประมวลกฎหมายอาญา

หากการวิจัยก่อให้เกิดการ
บาดเจ็บหรือเสียชีวิต

อาจเข้าข่ายความผิดฐาน
กระทำโดยประมาทเป็นเหตุให้
ผู้อื่นถึงแก่ความตาย (มาตรา
291) หรือได้รับอันตรายสาหัส
(มาตรา 300)

การวิจัยในมนุษย์

เหตุ

1. ไม่ปฏิบัติตามหลักจริยธรรมการวิจัย

และ

2. หากเกี่ยวกับ “ข้อมูลส่วนบุคคล”

ผล

ผิดทั้งจริยธรรม

และ พรบ.

คุ้มครองข้อมูล

ส่วนบุคคล

หลักจริยธรรมการวิจัย : การวิจัย

1. หลักความเคารพในบุคคล
2. หลักคุณประโยชน์
3. หลักความยุติธรรม

* กระบวนการการศึกษาเพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้
ทางด้านสุขภาพ หรือ วิทยาศาสตร์การแพทย์
ที่ได้กระทำต่อร่างกาย /จิตใจ/สุขภาพของ
บุคคล

* ผู้เข้าร่วมวิจัย คือ บุคคลที่ผู้วิจัยได้มาซึ่ง
ข้อมูลส่วนบุคคล

หลักกฎหมาย

มาตรา 4 รัฐธรรมนูญ : ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ
และความเสมอภาคของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง / ปวงชน
ชาวไทยย่อมได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญเสมอกัน
หลักความยินยอม : เคารพการตัดสินใจของบุคคล / การเชื่อเชิญ
เข้าร่วมการวิจัยโดยปราศจากการข่มขู่ หรือ บังคับ หรือ ชักจูง

ประโยชน์ต่อผู้เข้าร่วมวิจัย (ประโยชน์โดยตรง) / ประโยชน์ต่อ
วงการการวิจัย หรือ นโยบายของรัฐ

ต้องมีกระบวนการที่ได้มาตรฐานและยุติธรรมในการพิจารณา
โครงการวิจัยและเป็นกระบวนการที่อิสระ

การวิจัย
ใน
มนุษย์

นักวิจัย

Declaration of Helsinki 1964

The Belmont Report 1979

Respect for Persons

Beneficence

Justice

ขอขอบคุณด้วยความเคารพ

ผศ. พชร สุขสุเมธ